

ΓΙΑ ΜΙΑ ΙΣΧΥΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟ 4ο ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΞΑΝΘΗ 3 ΜΑΪΟΥ 1996

Η χώρα μας βρίσκεται μπροστά σε μια μεγάλη πρόκληση, σε μια μεγάλη ευκαιρία. Εδώ και πέντε χρόνια ζούμε σε μια ριζική ανακατάταξη του παγκόσμιου χάρτη. Η κατάρρευση των ανατολικών καθεστώτων, συνοδεύτηκε από μια περίοδο ανασφάλειας, ανακατατάξεων και κινδύνων. Αυξήθηκαν οι εστίες έντασης ενώ αυξήθηκαν και οι κίνδυνοι περιφερειακών συγκρούσεων. Ο πόλεμος στην γειτονική μας πρώην Γιουγκοσλαβία, είναι το πιο κοντινό μας παράδειγμα. Αν αυξήθηκαν όμως κάποιοι κίνδυνοι, αυξήθηκαν ταυτόχρονα και οι ευκαιρίες.

Οι αλλαγές που σημειώθηκαν στην περιοχή μας μπορούν να αποτελέσουν την λαμπρότερη ευκαιρία αναβάθμισης της χώρας μας, σε όλους τους τομείς. Η Ελλάδα έχει εθνική και κοινωνική συνοχή και πολιτική σταθερότητα, μοναδική στα Βαλκάνια και τον ευρύτερο χώρο της. Έχουμε την ισχυρότερη - συγκριτικά - οικονομία, έχουμε το πλεονέκτημα στην Εκπαίδευση, στις νέες τεχνολογίες, στον Πολιτισμό. Έχουμε το μοναδικό πλεονέκτημα να είμαστε η μόνη χώρα της περιοχής που ανήκει ταυτόχρονα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO. Έτσι ώστε, να μπορούμε να καταστήσουμε ο προνομιακός πυλώνας για την πολιτική της διερεύνησης από Δύσης προς Ανατολάς, που αντικατέστησε την στρατηγική της ανάσχεσης, η οποία ίσχυσε σε όλη την διάρκεια του ψυχρού πολέμου.

Όμως η Ελλάδα ενώ έχει την ιστορική ευκαιρία, ταυτοχρόνως αντιμετωπίζει στα Ανατολικά της μια υπαρκτή απειλή. Η Τουρκία, κάνοντας προφανώς λάθος ανάλυση της κατάστασης, θεωρεί ότι αυτή η συγκυριακή απορύθμιση των διεθνών σχέσεων, ευνοεί τις επιδιώξεις της, έτσι ώστε να επιτείνει την πολιτική των εκβιαστικών διεκδικήσεων έναντι της Ελλάδος.

Η γειτονική μας χώρα, αντί να επιδιώκει την ειρήνη και την συνεργασία, κλιμακώνει την όξυνση στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Δεν αμφισβητεί μόνον τα

κυριαρχικά μας δικαιώματα στον εναέριο, θαλάσσιο και νησιωτικό χώρο, αλλά κλιμακώνει και εδαφικές διεκδικήσεις.

Η θέση μας, έναντι των τουρκικών προκλήσεων και διεκδικήσεων, είναι απολύτως ξεκάθαρη. «Η Ελλάδα δεν διεκδικεί τίποτα, αλλά δεν παραχωρεί τίποτα!». Η Ελλάδα δεν πρόκειται ποτέ να παραχωρήσει ή να διαπραγματευτεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα που απορρέουν από την ιστορική αλήθεια, που κατοχυρώθηκαν με το αίμα γενιών Ελλήνων, και αναγνωρίστηκαν τελεσίδικα με αναμφισβήτητες διεθνείς συνθήκες. Επ' αυτού δεν υπήρξε, ούτε θα υπάρξει ποτέ άλλη γραμμή, άλλη προσέγγιση, άλλη αντίληψη σ' αυτή την ελληνική κυβέρνηση αλλά και στο σύνολο της υπεύθυνης πολιτικής ηγεσίας του τόπου.

Οι θέσεις, όσον αφορά τις προκλήσεις της Τουρκίας, είναι αποτυπωμένες σε ισχυρές και αναμφισβήτητες διεθνείς συνθήκες, που κατοχυρώνουν πλήρως τα κυριαρχικά μας δικαιώματα.

Την εμμονή μας στις διεθνείς συνθήκες και στο διεθνές δίκαιο είναι καιρός να τη συνειδητοποιήσει καλά η Τουρκία. Διότι διαφορετικά θα ματαιοπονει συνεχώς.

Το επεισόδιο στα Ιμια είναι όμως μια απόδειξη της κλιμάκωσης, της τυχοδιωκτικής τουρκικής επιθετικότητας. Η λύση της κρίσης στα Ιμια υπήρξε μια επιτυχία, διότι αποφύγαμε την παγίδα του εξαναγκασμού σε διαπραγματεύσεις, που όπως είναι γνωστό επιμελώς επιδιώκει η Τουρκία.

Το μεγάλο και θεμελιώδες λοιπόν ερώτημα είναι ποιά πρέπει να είναι η στάση της χώρας μας έναντι της Τουρκίας, ποιά πρέπει να είναι η απάντησή μας στις τουρκικές απειλές και διεκδικήσεις.

Η απάντησή μας είναι απολύτως σαφής. Απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα εμείς αντιτάσσουμε την ισχυρή Ελλάδα. Απέναντι στις παράλογες διεκδικήσεις και επιθυμίες της Τουρκίας, εμείς αντιτάσσουμε το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συμφωνίες.

Ωστόσο, για εμάς είναι απολύτως σαφές ότι απέναντι σε κάποιον που επιδεικνύει επεκτατικές διαθέσεις, δεν αρκεί να θυμίζεις το διεθνές δίκαιο, τις διεθνείς συμφωνίες και την κοινή λογική. Οφείλεις να ορθώνεις την δύναμη της αποτροπής. Οφείλεις να επεξεργάζεσαι ένα σφαιρικό στρατηγικό δόγμα, το οποίο θα ενεργοποιεί όλα τα συγκριτικά στρατηγικά και διπλωματικά πλεονεκτήματα της χώρας μας.

Όλη η πολιτική, αποσκοπεί, με τον καλύτερο συνδυασμό του συνόλου των μέσων που διαθέτουμε να καταστήσουμε ανενεργό τον τουρκικό επεκτατισμό. Πριν απ' όλα θέλουμε να αποκόψουμε την Τουρκία από κάθε άλλοθι ή ανοχή της επεκτατικής συμπεριφοράς στο διεθνές περιβάλλον, Να αδρανοποιήσουμε τις απειλές και τις διεκδικήσεις της. Να τις «μαράνουμε» στις ρίζες τους, στερώντας από την Τουρκία κάθε διεθνή νομιμότητα ως άλλοθι στις ενέργειές της. Αυτό το νόημα έχει η προσπάθεια της διεθνούς νομιμότητας - που είναι όλη με το μέρος μας - τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και το NATO αλλά και τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Δεν έχουμε αυταπάτες, ότι θα επιβάλλουμε αυτομάτως το δίκαιό μας. Αλλά πιστεύουμε, ότι το δικό μας δίκαιο, μπορεί να γίνει τμήμα των δικών μας σχεδιασμών και συμφερόντων. Καθώς η πολιτική της Τουρκίας δεν δυναμιτίζει μόνον και αφηρημένα το διεθνές δίκαιο. Αλλά θέτει σε ανασφαλή τροχιά τον ευαίσθητο χώρο των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου. Κινδυνεύει έτσι η Δύση, την ώρα που πάει να κλείσει η πληγή της Βοσνίας, να ζήσει, λόγω των παράλογων επιδιώξεων της Τουρκίας, ένα νέο σενάριο αποσταθεροποίησης, την ώρα που έχουμε πολλές εστίες έντασης, από τον Καύκασο ως την Μέση Ανατολή.

Οφείλουμε να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο όλα τα διεθνή ερείσματα, ώστε να εξαναγκαστεί η Τουρκία να προσέλθει στην λογική του διεθνούς δικαίου, το οποίο - προς το παρόν - απερίσκεπτα περιφρονεί.

Εδώ είμαστε ισχυροί, και μπορούμε να καταστήσουμε προνομιακοί. Δεν έχουμε αυταπάτες ότι οι εταίροι μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα υιοθετήσουν

αυτομάτως τις θέσεις μας. Αλλά έχουμε το διεθνές δίκαιο με το μέρος μας. Και θα ήμασταν πολύ κατώτεροι των περιστάσεων, αν ακούγαμε τις άναρθρες και καταστροφικές φωνές του απομονωτισμού, αν εγκαταλείπαμε τα διπλωματικά μας όπλα, την επιμονή στο διεθνές δίκαιο, το οποίο μπορεί να αποδειχθεί και συμφέρον των εταίρων μας να το συμμεριστούν και να κατανοήσουν.

Βασικοί στόχοι και επιδιώξεις της νέας δυναμικής εξωτερικής πολιτικής μας, είναι ισχυρή θέση στα Βαλκάνια, δυναμική σχέση με τους βαλκάνιους γείτονες. Ισχυρή αποτρεπτική παρουσία. Συντονισμένη, υπεύθυνη άσκηση εξωτερικής πολιτικής και αποτελεσματικός μηχανισμός παρακολούθησης και χειρισμού κρίσεων.

Μαζί με την διπλωματική μας εγρήγορση, η άλλη πλευρά της απάντησής μας είναι η ισχυρή δύναμη αποτροπής. Όταν λέμε ότι δεν διεκδικούμε τίποτα αλλά δεν παραχωρούμε και τίποτα, σημαίνει, ότι ο λαός και ο στρατός δημιουργούν τέτοια συνδυασμένη δύναμη μέσων, ώστε, όποιος επιβουλεύεται την εδαφική ακεραιότητα της χώρας μας, να γνωρίζει σαφώς ότι το κόστος της επιβουλής του θα είναι μεγαλύτερο από τα άνομα οφέλη που προσδοκεί. Ακρογωνιαίος λίθος είναι, επομένως, η ενδυνάμωση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Και αν οι ένοπλες δυνάμεις και ο λαός θα κάνουν αποτελεσματικά το καθήκον τους, αν και όποτε χρειαστεί, όπως δεν διστάσαμε να κάνουμε ποτέ οι Έλληνες στην Ιστορία μας.

Οι σημερινές Ένοπλες Δυνάμεις έχουν τα μέσα, την γνώση και το έμπυχο υλικό, ώστε να αποτελούν εγγύηση της ασφάλειας των συνόρων μας.

Αλλά, γνωρίζετε καλά, ότι και επ' αυτού μπορούμε να κάνουμε πολλά περισσότερα. Ένας δυναμικός εκσυγχρονισμός, τόσο των οπλικών συστημάτων, όσο και της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού, με νέες λειτουργικές δομές των Ενόπλων Δυνάμεων, βρίσκεται ήδη στις προτεραιότητες της κυβέρνησής μου.

Συγκεκριμένα στην Κυβερνητική Επιτροπή αποφασίσαμε να εξετάσουμε το εξοπλιστικό πρόγραμμα των Ενόπλων Δυνάμεων τους αμέσως επόμενους μήνες. Ο Υπουργός Οικονομικών έχει πάρει εντολή να επεξεργαστεί το νέο μισθολόγιο των Ενόπλων Δυνάμεων, ένα θέμα που θέλω να κλείσω το δυνατόν ταχύτερο. Οι αξιωματικοί πρέπει να ασκούν το έργο τους απερίσπαστοι από οικονομικές φροντίδες.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω τούτο. Η υπεροχή μας συνολικά ως κράτος και ειδικότερα στις Ένοπλες Δυνάμεις, βρίσκεται στο ποιοτικό στοιχείο. Αυτό πολλαπλασιάζει την ισχύ των οπλικών συστημάτων και συνιστά το καίριο συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας.

Η αξιοκρατία στις Ένοπλες Δυνάμεις, η απερίσπαστη αφοσίωση στο έργο τους, ο σεβασμός του πολитеύματος, η αποκοπή του στρατεύματος από τον κομματισμό είναι άμεσες προτεραιότητες της κυβέρνησής μας και είναι το πνεύμα, το οποίο σας καλώ, εσείς, ως στρατηγική ηγεσία, να εμφυσήσετε σε όλη την ιεραρχία.

Η ενεργός μας συμμετοχή στην διακυβερνητική διάσκεψη, η επιβολή της χώρας μας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όχι ως ενός κράτους που μονίμως απαιτεί ή επαιτεί, αλλά ως ενός λαού που έχει συνείδηση, λόγο και συμμετοχή στο ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, αυξάνει - εκ των πραγμάτων - τον ρόλο μας μέσα στην ευρωπαϊκή διαπραγμάτευση, επιτρέποντας να θέσουμε από καλύτερη θέση τις ειδικότερες όψεις των εθνικών μας προβλημάτων, που πρέπει να απασχολήσουν την ίδια την οικοδόμηση της Ένωσης.

Το ίδιο ακριβώς ισχύει με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και με το NATO. Χωρίς αυταπάτες, γνωρίζοντας με ακρίβεια τις δυσκολίες, επιχειρούμε να εκμεταλλευτούμε στο έπακρο την θέση μας και τα πλεονεκτήματά μας, προκειμένου τα δίκαιά μας να μετατραπούν σε τμήμα των αναγκαίων δικών τους σχεδιασμών ασφάλειας και συμφερόντων. Πορευόμαστε στην εξωτερική μας πολιτική χωρίς αυταπάτες περί σωτήρων, αλλά με γνώμονα το σύνολο των

συσχετισμών δύναμης και δικαίου, που θέλουμε να συνδυάσουμε υπό το κατευθυντήριο δόγμα της ισχυρής Ελλάδας.

Τούτο όμως σημαίνει μια ριζική αλλαγή, σημαίνει μια επανάσταση στο εσωτερικό της χώρας, ισχυρή Ελλάδα σημαίνει ένας σαρωτικός, εκ θεμελίων, εκσυγχρονισμός της χώρας. Δεν υπάρχει αποδοτική εξωτερική πολιτική, δεν υπάρχει αποτελεσματική στρατηγική αποτροπής, εάν η χώρα δεν αξιοποιήσει το σύνολο των πόρων, των δυνάμεων και δυνατοτήτων της με νέο τρόπο. Χρειάζεται να δώσουμε σύγχρονο νόημα και περιεχόμενο στον πατριωτισμό, το μεγάλο κεφάλαιο της εθνικής και κοινωνικής ανασύνταξης. Πατριωτισμός σήμερα είναι το ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Είναι πατριωτικό καθήκον να αλλάξουμε ριζικά, κυβέρνηση, κόμματα, κοινωνία και κάθε πολίτης νοοτροπία και πρακτική.

Αγάπη στην πατρίδα δεν είναι μόνο να δώσουμε το αίμα μας αν χρειαστεί. Θα το δώσει αυτό - αν χρειαστεί - κάθε Έλληνας, περήφανα, όπως γενιές γενιών Ελλήνων το έπραξαν.

Αγάπη στην πατρίδα, πατριωτισμός σήμερα, είναι ο εκσυγχρονισμός της χώρας. Χρειαζόμαστε σύγχρονη δημόσια διοίκηση. Χρειαζόμαστε σύγχρονη και υψηλού επιπέδου εκπαίδευση. Χρειαζόμαστε την εισαγωγή, σε όλο το φάσμα του δημοσίου τομέα των σύγχρονων τεχνολογιών και της πληροφορικής. Χρειαζόμαστε εκσυγχρονισμό της υγείας και του κράτους πρόνοιας, εισαγωγή της ανταγωνιστικότητας στις δημόσιες επιχειρήσεις. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη σε δυναμικούς τομείς της οικονομίας. Χρειαζόμαστε μια οικονομία ανταγωνιστική, εξωστρεφή και όχι κρατικοδίαιτη. Ο εκσυγχρονισμός του κράτους αλλά και των κοινωνικών συμπεριφορών είναι το απαιτούμενο του σημερινού πατριωτισμού.

Η Ελλάδα για να είναι ισχυρή δεν αρκούν μόνο τα όπλα. Χρειαζόμαστε ανάπτυξη, χρειαζόμαστε οικονομική και κοινωνική πρόοδο - και αυτό δεν είναι μόνο υπόθεση του κράτους - είναι υπόθεση του πολίτη.

Εμείς θέλουμε να αλλάξουμε το σκηνικό που υπάρχει. Γιατί αντιλαμβανόμαστε τα μηνύματα των καιρών. Γιατί θέλουμε να ανοίξουμε νέους ορίζοντες για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Ήδη έχουμε καθυστερήσει. Έχουμε χάσει σοβαρές ευκαιρίες να παίξουμε σημαντικό ρόλο, όχι μόνον στα Βαλκάνια, ως μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην περιοχή, αλλά και στην περιοχή της Μέσης Ανατολής. Ήλθε ο καιρός να καλύψουμε το χαμένο έδαφος. Όμως, γι' αυτό το στόχο, δεν αρκούν οι προθέσεις, ή και το έργο της μιας κυβέρνησης. Δεν αρκεί η δική μας θέληση. Δεν αρκεί η δική μας πράξη.

Ήλθε πιστεύω η ώρα του Έλληνα πολίτη. Ναι, το αθηνοκεντρικό Κράτος υπάρχει. Ναι, για να είμαστε ειλικρινείς, ο πολίτης της περιφέρειας είναι υποχρεωμένος να χάνει χρόνο στην Αθήνα, για υποθέσεις που θα έπρεπε να μπορεί να διεκπεραιώνει στην περιοχή του. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές δυνατότητες - και αυτές οι δυνατότητες πρέπει να αξιοποιηθούν.

Η χώρα μας χρειάζεται ένα νέο όραμα προς το 2000 - κι αυτό δεν μπορεί να είναι άλλο από το όραμα του εκσυγχρονισμού. Τί σημαίνει αυτό; Σημαίνει κράτος-στρατηγείο και πολίτες-συμμέτοχους στην κοινή προσπάθεια. Ο εκσυγχρονισμός της χώρας είναι ταυτόσημος με την έννοια της ισχυρής Ελλάδας. Αλλά δεν αρκεί ο εκσυγχρονισμός και η μεταρρύθμιση του κράτους που ξεκινάμε σχεδιασμένα και οργανωμένα. Χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας από τους ίδιους τους πολίτες, από όλους μας, από την βάση ως την κορυφή.

Σήμερα οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε την ανάγκη ενός νέου πατριωτισμού. Πατριωτισμός είναι ό,τι καθιστά την Ελλάδα ισχυρή. Και ισχυρή Ελλάδα σήμερα σημαίνει Ελλάδα εκσυγχρονισμένη, Ελλάδα περήφανη, Ελλάδα ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ελλάδα με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια.

Ελλάδα ασφαλής, με πολίτες που ευημερούν, σε ένα περιβάλλον που είναι σεβαστή η ποιότητα ζωής.

Σήμερα, επισκέπτομαι για πρώτη φορά την περιοχή σας ως Πρωθυπουργός. Δεν πρόκειται να είναι και η τελευταία.

Θα είμαστε μαζί σας, σε μια αλληλοδέσμευση για την Ελλάδα που ονειρευόμαστε που αξίζει στους πολίτες της. Σε μια αλληλοδέσμευση για σκληρή και αποτελεσματική δουλειά, που είναι το χρέος μας απέναντι στους εαυτούς μας και την Ιστορία μας.

Δίνουμε την μάχη για μια ισχυρή Ελλάδα στον 21ο αιώνα. Οι Ένοπλες Δυνάμεις, προασπιστές της ακεραιότητας της χώρας και της ειρήνης, βρίσκονται και θα συνεχίσουν να βρίσκονται στις προτεραιότητες της πολιτικής μας. Αυτή την προτεραιότητα, σας καλώ να υλοποιήσετε τολμηρά και με νέο πνεύμα στον τομέα σας, στο πλαίσιο αυτής της ολοκληρωμένης στρατηγικής, της ισχυρής και υπερήφανης Ελλάδας, μιας χώρας που μετέχει ισότιμα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με ισχυρό ρόλο στα Βαλκάνια και στην Ανατολική Μεσόγειο.

Η ειρήνη είναι η δύναμή μας. Και η δύναμη της διατήρησης της ειρήνης βρίσκεται στην ισχυρή Ελλάδα. Που ήδη ανταποκρίνεται στην πρόκληση του συνολικού εκσυγχρονισμού της, που αποτελεί την δική μας στρατηγική απάντηση, σε εχθρούς και φίλους.